

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák.

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 6 órákor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 196. szám.

Hétfő, augusztus 31.

Inog az orosz világbirodalom. A nagy döntő csaták.

A nagy világcsata.

Budapest, aug. 30. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.) Hivatalos jelentés. Érkezett este 7 óra 45 perckor. Az orosz hadszíntéren az ütközetek változatlanul hevesen folynak. A többszörösen megerősített ellenséges állások dacára a feltartóztathatlanul Lublin felé előnyomuló Dankl-féle hadseregtől keletre a Bug és Wieprz közt saját erőink augusztus 26-án megkezdtek a támadást a Kolm vidékéről szembenülő erős orosz hadsereg ellen. Ebből a kraszniki csata után további makacs, a mi támadó szellemtől áthatott csapataink részéről diadalmas harcok fejlődtek ki Zamoscnél, ugyszintén Tomasowtól északra és keletre. Ezekbe a harcokba augusztus 28-án a Balz területéről szintén orosz területre előrevetett saját csapataink eredményesen szóltak bele. Ezekbe a harcokban, épügy mint a kraszniki ütközetben sok ezer foglyot ejtettünk. Kelet-Galiciában csapataink kiváló bravurral és szívósággal tartják magukat igen hatalmas ellenséges tulerővel szemben.

A déli hadszíntéren az utóbbi időben említésre méltó harcok nem folytak. Höfer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Harmincezer orosz fogoly.

Budapest, aug. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Magyar Távirati Iroda jelenti Berlinből:

A Berliner Tagblatt haditudósítója jelenti, hogy az Ortelsburg melletti csatában harmincezer orosz sok főtiszt került fogságba. A németek három oldalról szorítva, benyomták az oroszokat a masuri ingóványokba.

A kraszniki diadal. Hatezer orosz fogoly, 24 ágyu.

Budapest, aug. 30. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) A hadisajtószállásról jelentik: Dankl Viktor lovassági tábornok, hadseregarancsnok augusztus 26-án a következő hadseregarancsot intézte az alárendelt csapatokhoz:

A hadsereg augusztus 23-án és 24-én a kraszniki, polichnai és goraji csatában fényesen kiállotta a tüzkeresztet. Valamennyi hadtest a csapatok halálmegvető vitézségével az ellenséget menekülésszerű visszavonulásra kényszerítette.

Eddigi megállítás szerint 3 zászló, 24 ágyu és számos gépfegyver jutott kezünkbe és 6000-nél több foglyot ejtettünk.

Szívből köszönetet mondok a hadseregnek, szeretve szeretett legfőbb hadurunk és a hazának teljesített szolgálataiért, de fájdalom is tölti el lelkünket. Sok bajtársunk esett el a becsület mezején s reájuk gondolunk e magasztos órában. Még sok harc és sok fáradság áll előttünk, de a derék hadsereg, bizonyos vagyok benne, mind győzni fogja. Dankl, lovassági tábornok.

Páris felé.

Budapest, (A „Torontál” eredeti távirata. A Budapesti Tudósító jelenti:)

Mint Berlinből sürgönyzik, a német avant garde százhusz kilométernyire van Páristól

Szétvert montenegrói bandák.

Budapest, (A „Torontál” eredeti távirata. A Budapesti Tudósító jelenti:)

Mint Szerajevóból sürgönyzik, heves harcok után a montenegrói bandákat a határon, és en szétvertük

Egyéb események.

A franciák menekülnek Lilleből.

Budapest, aug. 31. A „Torontál” eredeti távirata. Mint a Kölnische Zeitungnak egy berlini távirata jelenti, a franciák menekülnek Lille városából s a helyőrség is kivonult a városból.

Mint Lembergből sürgönyzik, tegnap délután egy szotnya szökevény kockáz a város szélén megadta magát, mert az éhség kényszerítette őket.

Merénylet a cár ellen

Budapest, aug. 31. A „Torontál” eredeti távirata. Mint Berlinből sürgönyzik, ideérkezett kopenhágai távirat szerint a cár ellen merényletet követtek el. A merénylet nem sikerült s a merénylőt letartóztatták.

Az albán fejedelem távozása.

Budapest, aug. 31. A „Torontál” eredeti távirata. Rómából sürgönyzik: A „Tribuná”-nak Valonából megerősítik azt a hírt, hogy az albán fejedelem elhagyja Durazzót.

Nagy tüzvész Drinápolyban.

Budapest, aug. 31. A „Torontál” eredeti távirata. Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, Drinápolyban óriási tüzvész pusztított, amely hétszáz házat elhamvasztott.

Éhező kozákok megadták magukat

Budapest, aug. 31. A „Torontál” eredeti távirata. A Magyar Távirati Iroda jelenti:

HIREK.

Az idei iskolai év.

— Az iskolai beírások. —

Nagybecskerek, aug. 29. Az idei iskolaév a háboru folytán más viszonyok között indul meg, mint máskor.

A közoktatásügyi miniszter az 1914/15. tanév megnyitására vonatkozólag mint a királyi tanfelügyelőség közli rendelkezést intézett az illetékes tanügyi hatóságokhoz, melyben fontos állami kulturális érdeknek mondja ki azt, hogy a tanítás zavartalan menete a beállott hadiállapot tartamára is biztosítsék. A rendelet részletesen felsorolja azon módokat, amelyekkel az oktatás biztosítható.

Ezen rendelkezéseknek a nagyközönséget, illetőleg a szülőket érdeklő részeita következőkben foglaljuk össze.

Az 1914/15. tanévben a beírás az összes állami, községi társulati és magán iskolákban a rendes időben megkezdődik s legkésőbb szeptember hó 15-én a tanítást is meg kell kezdeni. A javító, felvételi és pótvizsgálatok szintén a rendes időben tartatnak meg. A rendes tanmenetnek megzavarása következtében szükségessé váló kedvezmények, (pl. tanidő-leszámítás, vizsgára bocsátás, ösztöndíj-ügy, stb.) későbbben csak olyan növendékek részére engedélyezhetők, akik a rendes időben beiratkoztak. A beíratási díj azonnal befizetendő, ellenben a tandíj befizetésére a törvényes moratórium megadható. Amennyiben az iskolai épületek egészben, vagy részben hadi célokra volna lefoglalva úgy az iskolai igazgatók intézkednek arra nézve, hogy az eredményes tanítás mily módokat mellett volna biztosítható.

Amennyiben az iskolákat esetleg bérházakban kellene elhelyezni, úgy a miniszter a legnagyobb takarékoságot parancsoló jelen körülmények között számítás a bérbeadók hazafias, önzetlen áldozat és szolgálat készségére.

Oly internátusoknál, melyeknek helyiségei katonai célokra le vannak foglalva, főltéve, hogy a tanítás folyamatban van a növendékek helybenlakó és megbízható családoknál helyezendők el.

A helybeli iskolákra vonatkozólag a következő értesítéseket kaptuk:

A főgimnáziumban.

A helybeli főgimnáziumban a javító-, pótló-, magán- és felvételi, illetőleg kiégszítő vizsgálatok f. hó 31-én délelőtt 9 órától kezdve fognak megtartatni. Jelentkezés az irodában. Az illetők utolsó

bizonyítványukat tartoznak magukkal hozni és a vizsgálat befejeztéig az irodában letétbe helyezni. Beiratkozás, illetőleg csak jelentkezés az igazgatóságnál szeptember 1—15-ig. A jelentkezés alkalmával (délelőttönként 9—12-ig) okvetlenül csak a felvételi díjat (10.75 K) kell befizetni. A rendes előadások megkezdésének ideje még nincs eldöntve; annak idején a szülők hírlapilag és az iskolai hirdetőtáblán fognak értesítettetni.

A Vkm. megengedi, hogy 1. akik az 1913—14 tanév végén a VIII. oszt.-ról javítóvizsgálat letételére utasítottak, ezen javítóvizsgálatot a z o n n a l letehessék; 2. akik az 1913—14 tanév végén tartott érettségi vizsgálatokon egy évre visszavettek, ezen vizsgálat ismétlését lehetőleg a főigazgatók lakóhelyén levő egyik középiskolánál megkísérelhessék, feltéve, hogy a katonasághoz bevonultak és ott e célból szabadságot'atnak. — A közs. róm. kath. főgimnázium igazgatósága.

Az áll. felső kereskedelmi iskola.

A nagybecskereki áll. felső kereskedelmi iskolában, mint az igazgatóság közli — a beírásokat, javító- és pótlóvizsgálatokat szintén a szabályszerű időben tartják meg. És pedig a javító- és pótlóvizsgálatokat augusztus 31-ikén, a beírásokat pedig f. évi szeptember 1., 2. és 3. napjain az Erdős-fele konviktusban.

Az elemi iskolákban.

A nagybecskereki állami elemi iskolákban a beírások szeptember hó 1. 2. 3. 4. és 5. napjain lesznek.

A beíratás az I. és III. számú iskolák növendékei részére ezen iskolák helyiségeiben a II. számú iskola valamint a kiegészítő iskola növendékei részére a volt Eölvös utcai iskolaépületben fog eszközöltetni és pedig naponta délelőtt 8-tól 11-ig. A tanítás helyiségei, a tanítás kezdete az osztályok beosztása és egyéb tudnivalók iránt a szülők a beíratás alkalmával lesznek tájékoztatva.

Az inasiskolák.

A közoktatásügyi miniszter az iparos és kereskedőtanonciskolák megnyitását f. évi október hó 1-éig elhalasztotta. Ezen iskolák megnyitására később történik intézkedés.

— A nagybecskereki önkéntes ápolónők. Tegnap délelőtt folyt le a központi József-kózkórházban a Vörös-Kereszt Egyesület nagybecskereki fiókja által rendezett ápolónői tanfolyam résztvevői egyik csoportjának vizsgája. Lapunk nem régi számában közöltük azon nemes és jótékony tette kész hölgyek névsorát, akik a tanfolyamra való jelentkezésükkel a sebesültápolás szolgálatába szegődtek. Az összes hallgatók száma 62

volt, ezeknek félcsoportja, 32 hölgy tegnap tett fényes bizonyítást a tanítás oly magas és széleskörű eredményeiről, amely a gyakorlati és elméleti részben szinte csodálatos módon nyilvánult meg. Az a fáradhatatlan ügybuzgalom, amelylyel a tanfolyam vezetői, dr. Steiner Gyula, dr. Fischer Regina és dr. Báthori Endre orvosok a hallgatókat vezették és oktatták, meghozta eredményét. A vizsgán megjelent a vizsgáló bizottság, amely dr. Haidegger Lajos m. tiszti főorvos elnök, Jankó Ágoston udv. tanácsos alispán, dr. Schura József és dr. Iszákovics Voiszláv ezredorvosokból állott. dr. Haidegger Lajos üdvözlő szavai után először gyakorlati részből tettek vizsgát az ápolónők. A legkomplikáltabb kötések végezték az előhívott betegeken s egytől egyig az ügyesség és hozzáértés ragyogó példái mutatták. Elméleti részben is a legkötelesebb jártasságot és tájékozottságot árulták el a hallgatók. A két óra hosszat tartó vizsga után dr. Haidegger Lajos főorvos mondott köszönetet a tanfolyam vezetőinek és a hallgatóknak, akiknek nevében viszont Jankó Ágostonné köszönte meg az oktatásuk körül kifejtett fáradságos munkát.

— Rendkívüli megyei közgyűlés.

Torontálmegye törvényhatósága ma d. e. fél 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelyről holnap lapunkban számolunk be.

— Aranyat vasért. Nagybecskereken is igen szép eredménnyel folyik az a gyorssegítő munka, amelylyel a kö. önség aranyát ékszerét, áldozza a hadhivonultakért. A közönség egymásután hordja vasért aranyáldozatát a haza oltárára s remélhető, hogy ez a gyönyörű áldozat tovább is hasonló méretekben gyűl. Dr. Dellimanics Lajosné főispánné mindennap d. u. 4—5 közt rendelkezésére áll a közönségnek, hogy átvegye az áldozati aranyat a megneemesedett vasért.

— Beírások a zárdaiskolába.

A Miasszonyunkról nevezett Iskolánövendékek vezetése alatt álló tan- és nevelőintézetben az 1914—15. tanévre szóló beírások szeptember hó 1., 2., 3., 4-én lesznek és pedig d. e. 8—12-ig, d. u. 3—5 óráig. Szeptember 5-én ünnepélyes „Veni Sancte”, mely után megkezdődnek az iskolai előadások.

— Az Empress of Ireland károsultjainak segélyezése.

A szerencsétlenül járt Empress of Ireland utasainak családtagjai vagy hozzátartozói, kik esetleges kártalanításra, segélyre tartanak igényt, amennyiben nagybecskereki illetőségűek, jelentkezzenek a rendőrkapitányi hivatalban, ahol ez irányban kellő felvilágosítást nyernek.